

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ**

Четврта седница ИПАРД II Одбора за праћење

**ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ
ИПАРД II ПРОГРАМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Октобар, 2018

Београд, 20/11/2018

Списак скраћеница

АП – Аутономна покрајина

ЕК – Европска комисија

ЕУ – Европска унија

ИА – ИПАРД Агенција

ИПА II – Инструмент за претприступну помоћ 2014-2020

ИПАРД - Инструмент за претприступну помоћ за рурални развој

МПШВ – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

НСО – Национални службеник за одобравање

ОП – Одбор за праћење

ПССС – Пољопривредна саветодавна и стручна служба

РС – Република Србија

УАП – Управа за аграрна плаћања

УТ – Управљачко тело

FADN – Систем рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима

Садржај

Резиме	4
Увод.....	4
Институционални оквир.....	5
Стратешки и правни оквир	6
Предлози за измену ИПАРД II програма	6
Припрема за поверавање послова за спровођење буџета за нове мере ИПАРД II програма	7
Спровођење ИПАРД мера за период 2014 – 2020. у 2018. години	8
Региони и окрузи.....	Error! Bookmark not defined. 4
Пословни планови припремљени од стране ПССС	344
Промотивне активности и видљивост	344
Активности на изградњи капацитета	Error! Bookmark not defined. 7

Резиме

Увод

Овај полугодишњи извештај о праћењу спровођења ИПАРД II програма за период 2014-2020. године у Републици Србији односи се на период између Трећег и Четвртог заседања ИПАРД Одбора за праћење. Србија је расписала Први јавни позив у децембру 2017. године, Други јавни позив расписан је у јануару 2018. године, док је Трећи јавни позив расписан у марту 2018. године, односно пре потписивања Финансијског споразума. Први и Други јавни позив односили су се на инвестиције у опрему, машине, механизацију и тракторе (Мера 1), док се Трећи јавни позив односио на инвестиције у опремање прерађивачких капацитета (Мера 3).

При самом крају извештајног периода, 23. октобра 2018. године, расписан је Четврти јавни позив за Мериу 1 - "Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава", као Трећи позив у оквиру ове мере. Поред опреме и механизације, изузимајући инвестицију за набавку нових трактора, овај Јавни позив обухвата и инвестиције у изградњу. Позив ће бити затворен 9. јануара 2019. године. Издвојена средства за овај позив износе 25,502,928 ЕУР (3.015.976.278 РСД). У поређењу са износом који је одређен у Плану позива за период 2017-2018.године, ова средства су увећана за разлику која неће бити утрошена након обраде захтева за Први јавни позив за Мериу 1 (845,594 ЕУР, односно 100.000.000 РСД).

Пети јавни позив за Мериу 3 - „Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства” планиран је да буде расписан до краја 2018. године.

У складу са процедурама и сарадњом са ИПАРД агенцијом, у децембру 2018. године Управљачко тело ће објавити нови План јавних позива за 2019. годину.

У фокусу овог извештаја су следеће компоненте:

1. Предлози за измену ИПАРД II програма ;
2. Припрема за поверавање послова спровођења буџета за нове мере ИПАРД II програма;
3. Спровођење ИПАРД мера за период 2014-2020 у 2018. години;
4. Промотивне активности и видљивост;
5. Активности на изградњи капацитета.

Европска комисија је 20. јануара 2015. године Одлуком бр. С (2015) 257 усвојила програм претприступне помоћи ЕУ за рурални развој за период 2014-2020 (ИПАРД II програм).

Одлуком Европске комисије издвојена су средства за реализацију ИПАРД II програма у износу од 175 милиона евра за следеће мере (табела 1):

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава;
- Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства;
- Агроеколошко-климатске мере и мера органске производње;
- Спровођење локалних стратегија руралног развоја – *LEADER* приступ;

- Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања;
- Техничка помоћ.

Табела 1: Расподела буџета по мерама 2014-2020 (ЕУР)

Мере	Допринос ЕУ (ЕУР)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
								ЕУР
Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	-	7.535.248	9.900.325	10.622.224	11.199.743	17.002.434	19.780.025	76.040.000
Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства	-	6.164.752	8.099.675	8.690.276	9.162.757	13.910.066	16.182.475	62.210.000
Агроеколошко-климатске мере и мера органске производње	-	-	-	2.187.500	2.187.500	2.187.500	2.187.500	8.750.000
Спровођење локалних стратегија руралног развоја – LEADER приступ	-	-	-	500.000	1.000.000	1.900.000	1.850.000	5.250.000
Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања	-	1.000.000	1.500.000	2.000.000	5.000.000	4.000.000	4.000.000	17.500.000
Техничка помоћ	-	300.000	500.000	1.000.000	1.450.000	1.000.000	1.000.000	5.250.000
Укупно	-	15.000.000	20.000.000	25.000.000	30.000.000	40.000.000	45.000.000	175.000.000

Извор: ИПАРД II програм

Укупан индикативни износ трошкова за спровођење ИПАРД II програма у Србији, укључујући ЕУ, националне и приватне доприносе, за период 2014-2020. године је 393 милиона евра.

Институционални оквир

Када је реч о управљачкој структури, у извештајном периоду у оквиру тела за управљање програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II) за период 2014-2020 извршене су две персоналне промене, као што следи:

- **Национални службеник за одобравање (НСО)** – уместо бившег државног секретара у Министарству финансија (г-ђе Јелене Стојовић), г-ђа Славица Савичић постављена је за ново одговорно лице и новог Националног службеника за одобравање; именовање г-ђе Савичић, државног секретара у Министарству финансија за НСО званично је потврђено на заседању Владе одржаном 6. септембра 2018. године;
- **Управљачко тело (УТ)** – уместо бившег помоћника министра у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде (г-дина Зорана Јањатовића), постављена је г-ђа Јасмина Миљковић, начелница Одељења за рурални развој, за новог

руководиоца Управљачког тела. НСО је обавестио Европску комисију о именовану г-ђе Миљковић 20. септембра 2018. године.

Када је реч о структури и броју запослених у Оперативној структури за спровођење ИПАРД II програма, није било промена у извештајном периоду. Међутим, у Одељењу за рурални развој као Управљачком телу, расписани су иницијални позиви за шест нових радних места с обзиром да тренутни број запослених не задовољава потребе које произилазе из Оквирног споразума који је усвојен Одлуком Комисије С(2014) 6014 од 27. августа 2014. године.

Још значајније је да је хитне и конкретне мере предузела ИПАРД Агенција (УАП) у циљу јачања капацитета и убрзања процеса обраде захтева. Конкретно, 10 запослених је већ пребачено у Сектор за одобравање пројеката, што ће значајно допринети убрзању обраде поднетих захтева. Осим тога, покренута је иницијатива за попуну већ 10 одобрених радних места у ИА. Најзад, планирано је запошљавање још 71 људи до краја другог квартала 2019. године.

Стратешки и правни оквир

У току извештајног периода, 29. маја 2018. године званично је потписан ИПА Финансијски споразум за ИПАРД II помоћ за пољопривреду и рурални развој у оквиру ИПА између Владе Републике Србије и Европске комисије у име Европске уније. Финансијски споразум ступио је на снагу 6. јуна 2018. године, што је био предуслов званичног почетка рада ИПАРД Агенције.

Влада Републике Србије усвојила је 30. јула 2018. године Национални програм руралног развоја за период 2018-2020. године („Службени гласник РС“, бр. 60/18). Усвајањем овог програма, остварен је правни основ за коришћење прописаних подстицаја за прехрамбени сектор, за реструктурирање и развој тржишта, унапређења руралног развоја и услова животне средине. Улагања у ове сврхе су такође предвиђена за набавку стоке, опреме и механизације, као и за обнову вишегодишњих засада. Овај документ усклађен је са стратешким оквиром Заједничке пољопривредне политике ЕУ за период 2014-2020. године.

Правилник о изменама и допунама Правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава („Службени гласник РС“, бр. 78/18) објављен је 19. октобра 2018. године, пре Четвртог јавног позива. Измене су се односиле на уклањање одређених технички нејасних формулација, уочених током прва два јавна позива. Додатна усклађивања са ИПАРД II програмом ће омогућити произвођачима садница у сектору воћа и регистрованим произвођачима родитељских јата тешког типа коришћење средства ИПАРД II програма.

Предлози за измену ИПАРД II програма

Током извештајног периода Управљачко тело је припремило предлог за измену ИПАРД II програма. Поред измене финансијских табела које садрже расподелу ИПАРД средстава по мерама и годинама, модификација програма укључиће и неке техничке промене.

Истовремено, разматрана је могућност додавања нових сектора у постојеће мере као и спровођење нових секторских анализа које би омогућиле ближе дефинисање прихватљивих корисника, инвестиција и услова.

Размотрени су сви релевантни коментари у циљу побољшања ИПАРД II програма. Предлози за измену ИПАРД II програма садрже три врсте промена. Прва врста промена односи се на измене финансијских табела. Друга врста промена се односи на прихватљива ограничења и инвестиције у оквиру сектора воћа и поврћа. Последња врста промена односи се на техничке промене забележене у процесу спровођења ИПАРД програма. Усклађен Предлог за измену ИПАРД II програма биће размотрен на Четвртог заседању ИПАРД Одбора за праћење након чега ће уследити гласање чланова за усвајање истог.

Припрема за поверавање послова за спровођење буџета за нове мере ИПАРД II програма

Уз подршку и стручну помоћ ИПА 2013 пројекта: „Подршка ИПАРД Оперативној структури (Управљачко тело, ИПАРД агенција и Пољопривредна саветодавна и стручна служба)“, Управљачко тело и ИПАРД агенција су заједно припремили Акциони план за финализацију активности на поверењању послова за спровођење буџета за:

ИПАРД Мери 7 – „Диверсификација пољопривредних газдинстава и развој пословања“ и ИПАРД Мери 9 – „Техничка помоћ“.

Акциони план садржи списак рокова, задужења и активности које треба предузети са назначеним статусима и редоследом корака које треба следити како би се финализовао процес поверавања послова за спровођење буџета за ИПАРД мере М7 и М9.

Када је реч о ИПАРД мери М7, осим финансијског преумеравања буџета (вертикално) из ИПАРД мере М7 за 2015. годину (1.000.000 ЕУР) и 2016. годину (1.500.000 ЕУР) на ИПАРД меру М3 респективно (допринос ЕУ), не предвиђају се друге значајне измене. Остале предложене измене су мање важности и претежно техничке природе, као што је усклађивање текста са ИПАРД мерама М1 и М3. Поновна процена циљева и резултата мере се неће спроводити у овој фази, јер се очекује да ће се преусмерена буџетска средства вратити из ИПАРД мера М1 или М3, а у складу са будућим развојем догађаја. Међутим, један од кључних корака за припрему оквира за спровођење ИПАРД мере М7 је био дефинисање руралних подручја/територија, с обзиром на то да ће се ова мера реализовати искључиво у руралним подручјима. Због тога је било неопходно израдити Списак насеља у руралним подручјима, а на основу дефиниције ОЕСД¹ руралних подручја и у складу са Законом о територијалној организацији („Службени гласник РС“ бр. 129/2007 са изменама и допунама 18/2016 и 47/2018) који је тренутно на снази.

Паралелно са припремом предлога за модификацију ИПАРД мере М7, израђен је „Нацрт Правилника о ИПАРД подстицајима за диверсификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања“ у консултацијама са ИПАРД агенцијом. Даље консултације са релевантним заинтересованим странама ће се обавити након завршне фазе усклађивања

¹ Рурална подручја се према ОЕСД критеријумима дефинишу на нивоу општине са просечном густином насељености становништва која је мања од 150 становника по km².

Правилника. Покренуте су прелиминарне активности на успостављању сарадње ИА са Техничким телом (Министарство трговине, туризма и телекомуникација).

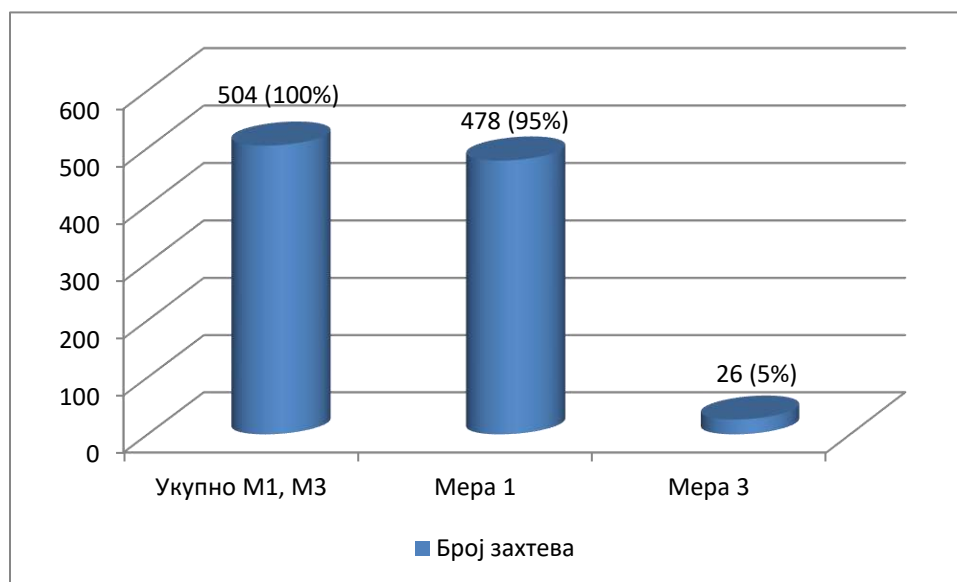
Припремљен је План обука за запослене у УТ на основу Анализе потреба за обукама (ТНА) за ИПАРД меру М7 уз стручну подршку обезбеђену на бази ИПА 2013 пројекта. Потребно је континуирано спроводити даље јачање капацитета УТ и то како у погледу попуњавања слободних радних места и обука за новозапослене, тако и у погледу запослених.

Када је реч о ИПАРД мери М9, Предлогом за измену ИПАРД II програма обухваћено је финансијско преусмеравање ЕУ буџета (вертикално) из 2015. године (300.000 ЕУР) и 2016. године (500.000 ЕУР). Управљачка структура наставила је са радом на питањима која се односе на правни основ за успостављање сарадње унутар истог министарства, финансијски ток и повраћај за финансирања Техничке помоћи из Националног фонда преко ИА на рачун МПШВ. Запослени задужени за меру М9 из Управљачког тела, ИПАРД агенције и интерне ревизије оба ентитета обучава се током септембра и октобра о PRAG процедурама. Такође, за исте запослене одржава се обука на радном месту о општем плану рада/активности за даљу израду процедура за спровођење ИПАРД мере М9.

Спровођење ИПАРД мера за период 2014-2020. у 2018. години

За Меру 1 и Меру 3 у оквиру Првог, Другог и Трећег јавног позива укупно је поднето 504 захтева, 478 за Меру 1 и 26 захтева за Меру 3 (графикон 1).

Графикон 1: Укупан број поднетих захтева (М1 и М3)

Извор: УАП, 2018

Од укупног броја поднетих захтева у 4 захтева није био наведен сектор на који се односи инвестиција, као ни захтевани износ средстава, док у 8 захтева није био одређен захтеван

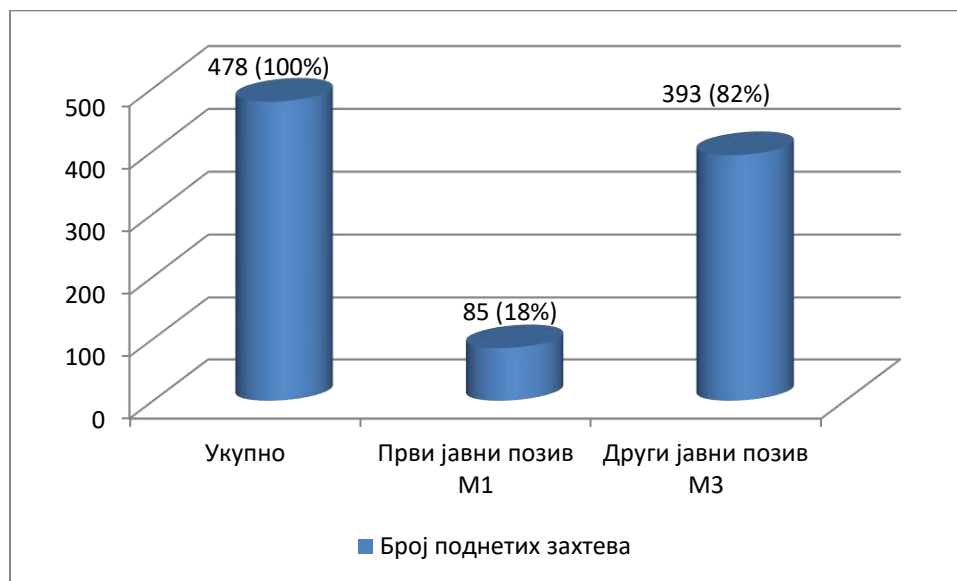
износ средстава. Три захтева су се односила на неприхватљиве трошкове у односу на захтеве у оквиру Првог и Другог јавног позива за Меру 1, док је један захтев је обухватао и прихватљиве и неприхватљиве трошкове.

У оквиру Мере 1, од стране ИА донето је 42 решења о одбијању поднетих захтева (са укупним захтеваним трошковима за инвестицију од 2.145.124,29 ЕУР. Девет (9) захтева је обустављено услед одустанка подносилаца (622.184,27 ЕУР). Од укупног броја одбијених захтева највећи број се односи на Други јавни позив (29). Посматрано према сектору, највећи број решења о одбијању односи се на Сектор воћа и поврћа (24) и Сектор усева (16), док Сектор млека и меса бележе по 1 одбијен захтев.

Закључно са 26.10.2018. године ИА је спровела 26 контрола на лицу места у оквиру Мере 1. Као резултат спроведених контрола потенцијалних корисника ИА је усвојила 20 решења о одобрењу поднетих захтева, са укупним износом прихватљивих трошкова од 3.243.508,47 ЕУР.

У оквиру Мере 1 за оба позива, поднето је 478 захтева, 85 за Први јавни позив - 18% и 393 поднета захтева за Други јавни позив - 82% (графикон 2).

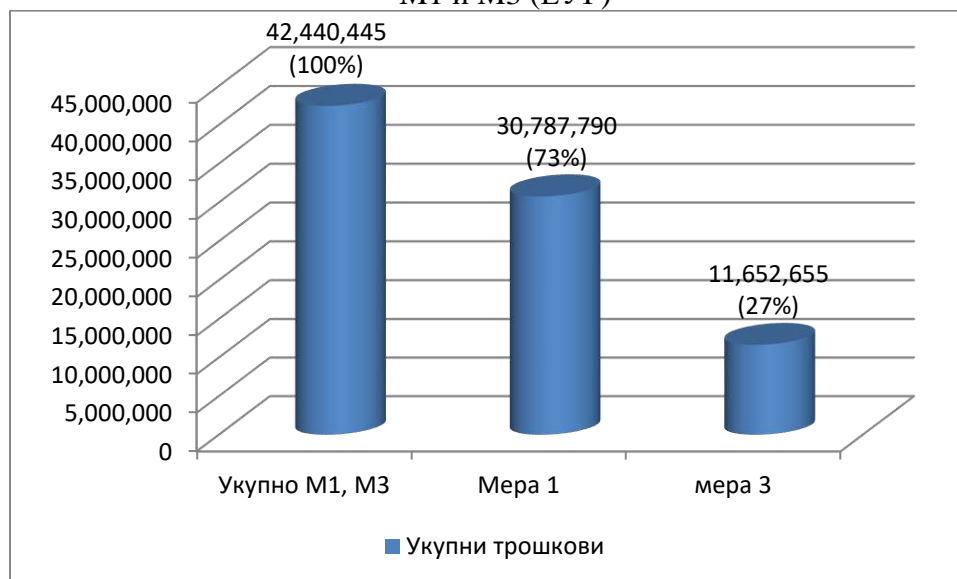
Графикон 2: Укупан број поднетих захтева за Меру 1
(Први и Други јавни позив)

Извор: УАП, 2018

Укупни трошкови за Меру 1 (за Први и Други јавни позив) и Меру 3 износе 42.440.445,17 ЕУР, од чега 30.787.789,89 ЕУР за Меру 1² и 11.652.655,28 ЕУР за Меру 3 (графикон 3). Обрада захтева је у току, након окончања процеса обраде захтева биће познат укупан износ прихватљивих и неприхватљивих трошкова.

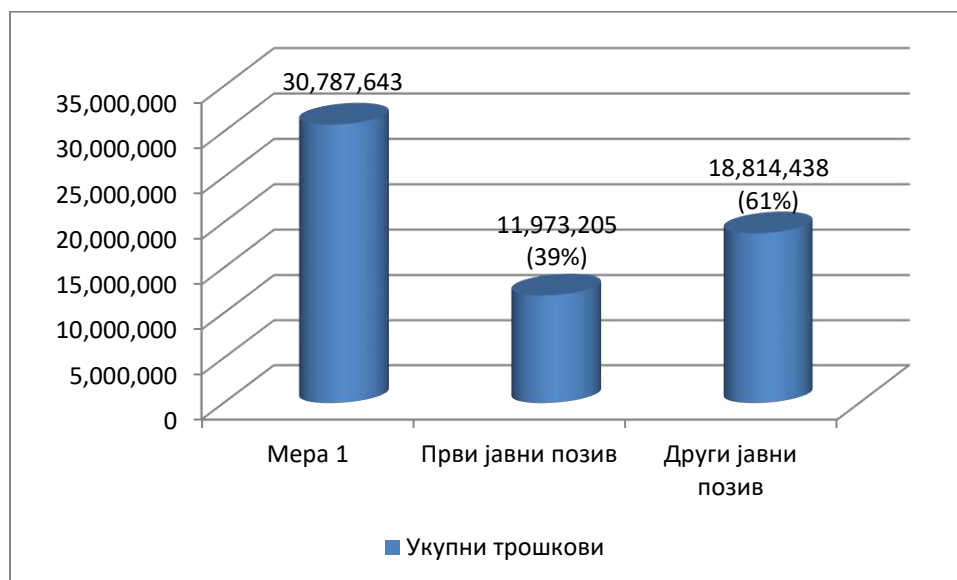
² Наведени подаци о броју поднетих захтева и припадајућих трошкова за Први и Други јавни позив у оквиру Мере 1 ажурирани су на бази извештаја достављеног од стране ИПАРД Агенције 26.10.2018.године.

Графикон 3: Укупни трошкови и трошкови по мери
- М1 и М3 (ЕУР)

Извор: УАП, 2018

У оквиру Мере 1 укупни трошкови за Први јавни позив износе 11.973.205 ЕУР - 39% а за Други јавни позив износе 18.814.438 ЕУР - 61% (графикон 4).

Имајући у виду изражено велико интересовање за набавку новог трактора у оквиру Другог јавног позива за Мери 1, однос трошкова између Мере 1 и Мере 3 је очекиван.

Графикон 4: Укупни трошкови за Мери 1 и трошкови по позивима
(ЕУР)

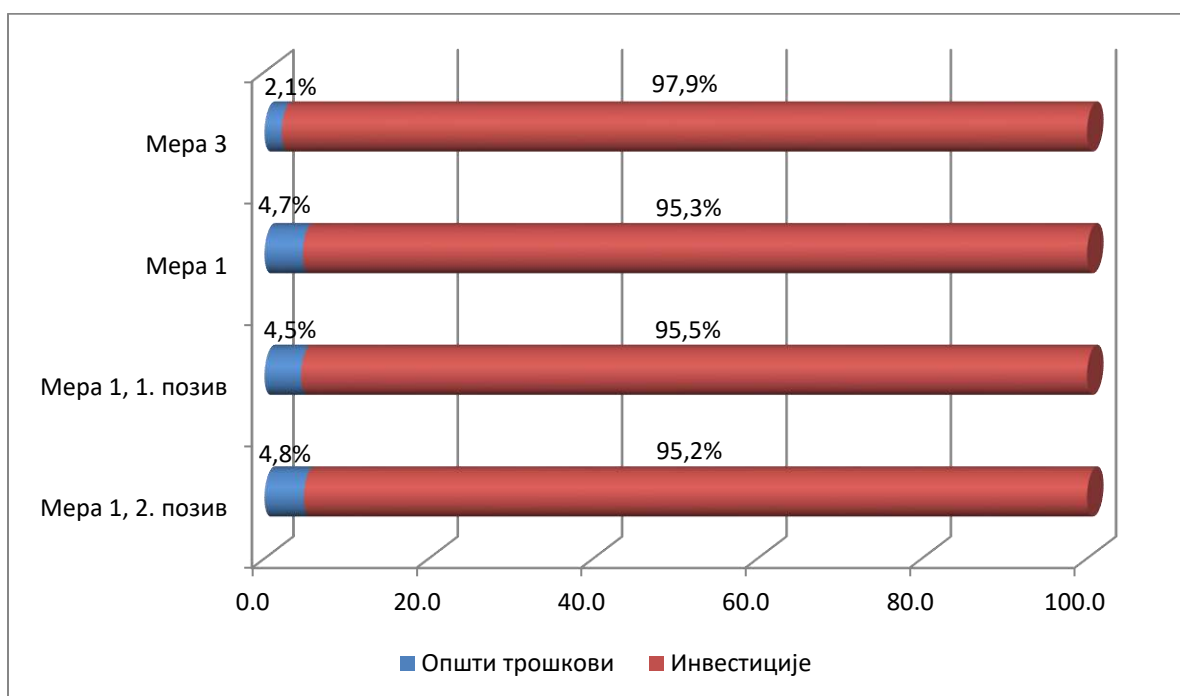
Извор: УАП, 2018

У оквиру укупних трошкова за Меру 1, општи трошкови износе 1.434.606 РСД или 4,7%, док трошкови који се односе на набавку опреме, машина и механизације, укључујући и тракторе, износе 29.353.037 ЕУР, односно 95,3%. Истовремено, у укупним трошковима за Меру 3, општи трошкови износе 244.410 ЕУР, односно 2,1%, док трошкови који се односе на набавку опреме износе 11.408.246 ЕУР, односно 97,9% (графикон 5).

Посматрано појединачно, по позиву у оквиру Мере 1, поменути односи остају углавном непромењени, тј. у оквиру Првог јавног позива општи трошкови износе 533.907 ЕУР, док за Други јавни позив општи трошкови износе 900.700 ЕУР. Истовремено, трошкови за набавку опреме, машина и механизације износе 11.439.299 ЕУР, док за набавку новог трактора трошкови износе 17.913.739 ЕУР (графикон 5).

Напомена: Подаци су прелиминарни. Износ прихватљивих и неприхватљивих трошкова биће доступни након окончања процеса обраде захтева.

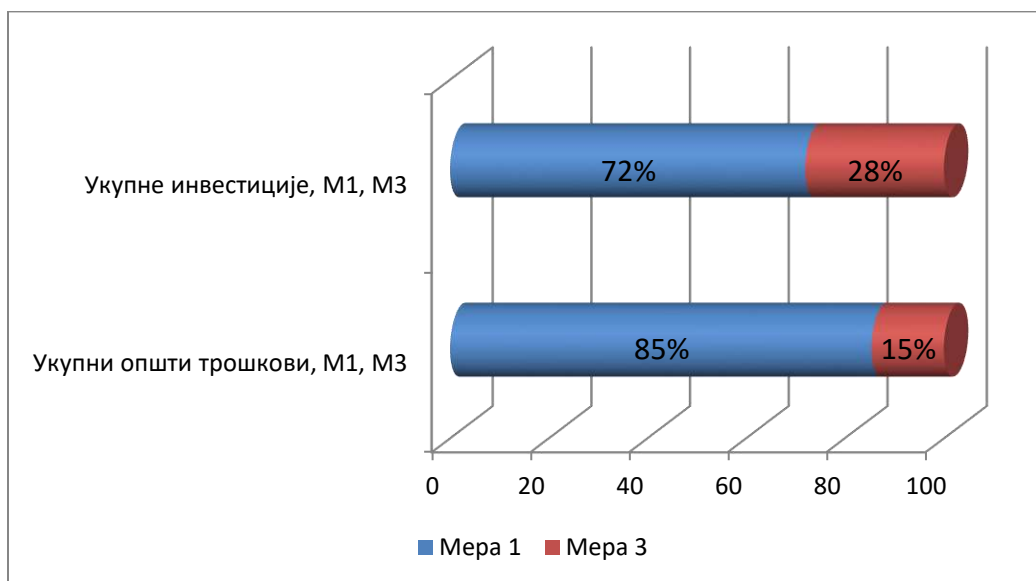
Графикон 5: Структура укупних трошкова за Меру 1 и Меру 3 и трошкова по позиву за Меру 1

Извор: УАП, 2018

Посматрано са становишта учешћа Мере 1 и Мере 3 у укупним трошковима за инвестиције и укупним општим трошковима, приметно је значајно веће учешће Мере 1 у укупним инвестиционим трошковима, као и у укупним општим трошковима у односу на Меру 3 (графикон 6).

Графикон 6: Учешће Мере 1 и Мере 3 у укупним трошковима инвестиција и општим трошковима (М1, М3)

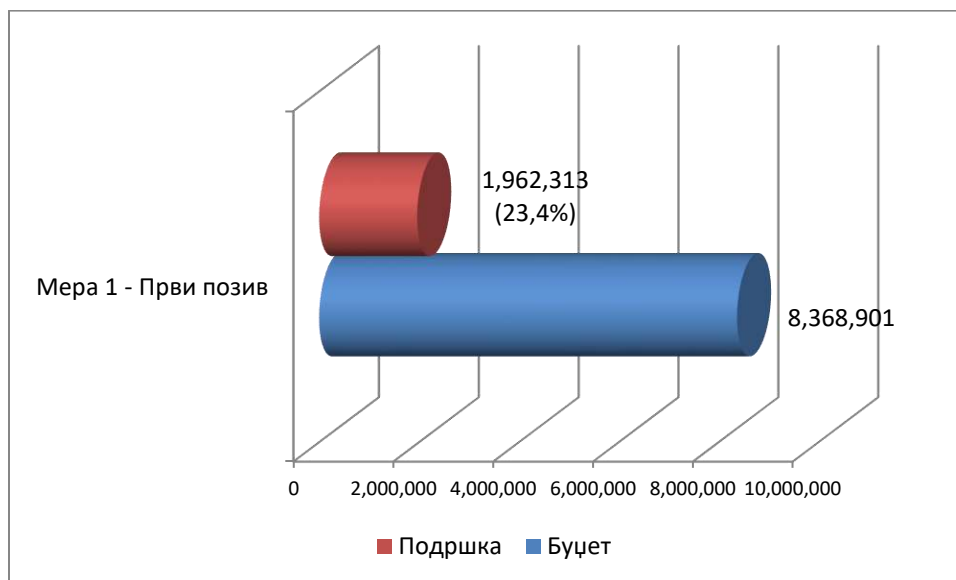
Извор: УАП, 2018

У оквиру објављених позива за Меру 1 и Меру 3, Мера 1 остварује учешће у укупном износу инвестиција са 72%, док Мера 3 у поменутом показатељу учествује са 28%. Са друге стране, у укупним општим трошковима за Меру 1 и Меру 3, Мера 1 остварује учешће од 85%, док Мера 3 у укупним захтеваним општим трошковима учествује са 15%.

Од укупног броја поднетих захтева за Меру 1 и Меру 3, до 26. октобра 2018. године, од стране ИПАРД Агенције одобрено је 20 захтева за Меру 1, Први јавни позив (23,5% поднетих захтева за Меру 1, Први јавни позив), са укупним износом прихватљивих трошкова од 3.243.508,47 ЕУР³ (27,1%). Укупна јавна подршка за одобрене пројекте износи 1.962.313,20 ЕУР (60,5%), док допринос ЕУ износи 1.471.734,9 ЕУР. Од укупно одобрене јавне подршке у износу од 1.962.313,20 ЕУР, подршка за инвестиције износи 1.925.449,61 ЕУР (98,1%), док општи трошкови са износом од 36.863,59 ЕУР учествују са 1,9%.

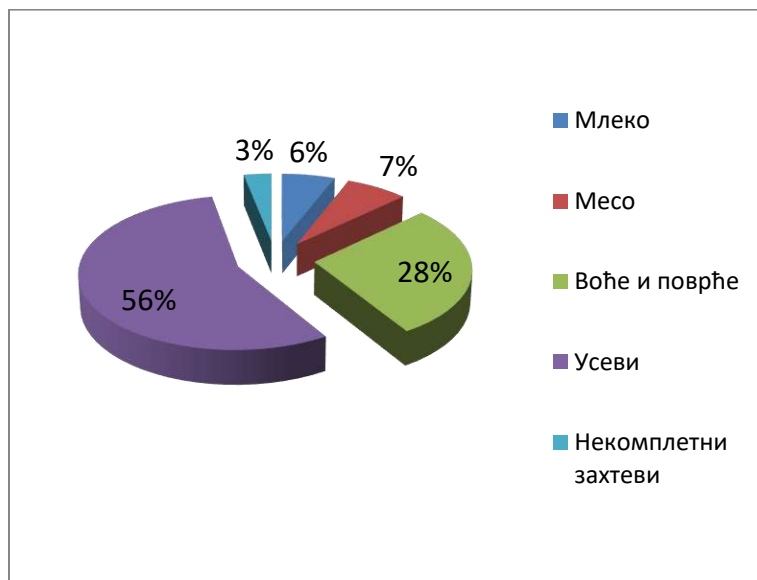
³ Ажурирани подаци Мониторинг табеле G5 према извештају достављеном од стране ИПАРД Агенције 26.10.2018. године (Прилог 2).

Графикон 7: Процена подршке у односу на расположиви буџет (ЕУР)
Мера 1 – Први јавни позив

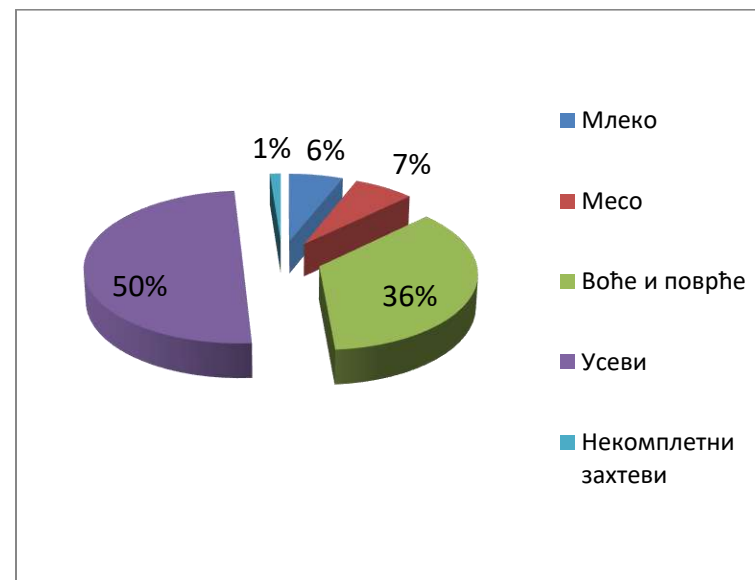

Извор: УАП, 2018

На основу тренутно расположивих података о износу прихватљивих трошкова за инвестиције и опште трошкове за 20 одобрених пројеката, имајући у виду интензитет помоћи од 60% од износа укупних прихватљивих трошкова (вредност инвестиција и општих трошкова), може се проценити да ће захтевана јавна подршка за Први јавни позив за 20 одобрених пројеката износити 1.962.313,20 ЕУР, што представља 23,4% расположивог буџета Првог јавног позива за Меру 1 (графикон 7).

Графикон 8: Структура поднетих захтева према сектору
Мера 1

Извор: УАП, 2018

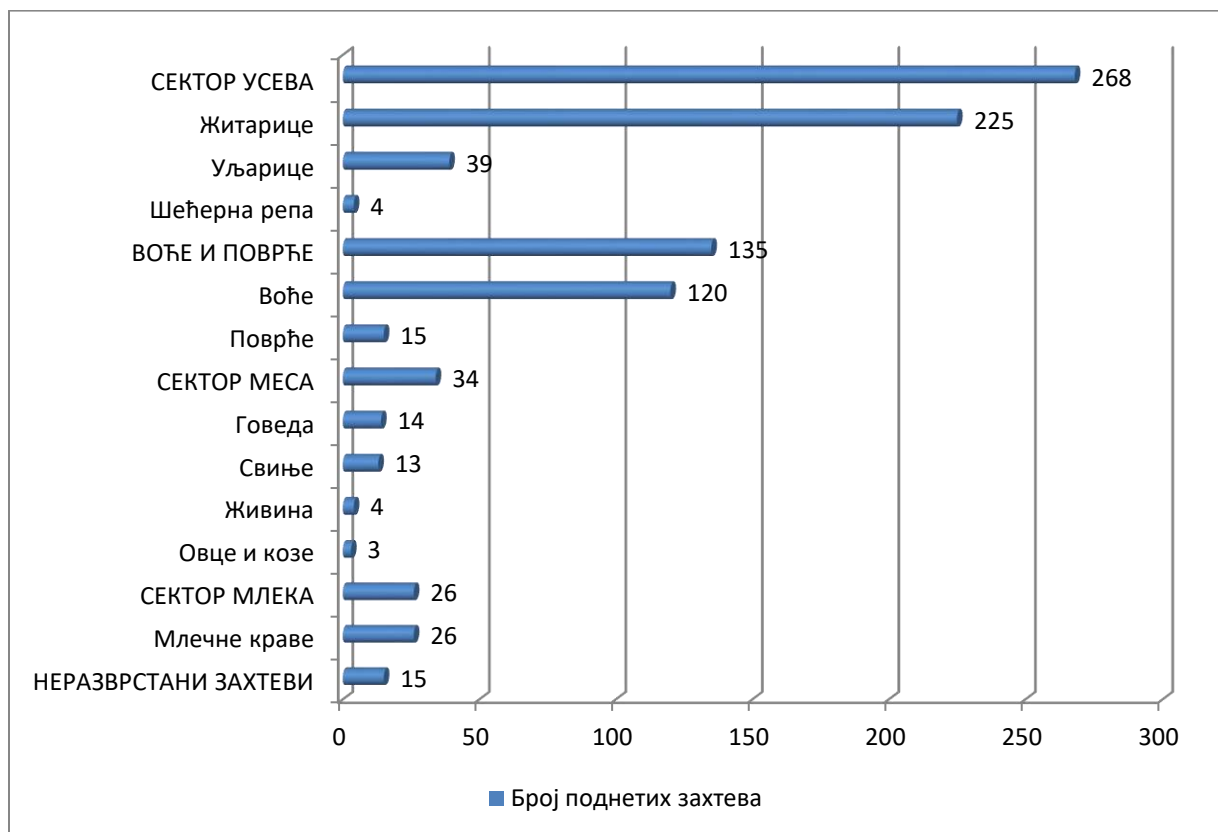
Графикон 9: Структура укупних трошкова за инвестиције
према сектору - Мера 1

Извор: УАП, 2018

У оквиру Мере 1, у укупном броју поднетих захтева (478) Сектор усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) остварује надполовично учешће од 56%, затим Сектор воће и поврће (воће 25%, поврће 3%), Сектор месо учествује са 7%, Сектор млеко учествује са 6%, док се 3% поднетих захтева третира као некомплетни. Надполовично учешће Сектора усеви у структури поднетих захтева у оквиру Мере 1 резултат је високог учешћа овог сектора у оквиру Другог јавног позива (двотрећинско учешће), имајући притом у виду значајно већи број поднетих захтева у оквиру Другог (396) у односу на Први јавни позив (82). Са друге стране, Сектор воће и поврће остварио је надполовично учешће у оквиру Првог јавног позива у броју поднетих захтева. Остали сектори у оквиру Мере 1 остварују знатно ниже учешће по наведеном показатељу (графикон 8).

Када је реч о структури укупних трошкова за инвестиције према сектору у оквиру Мере 1, ситуација није битно другачија. Наиме, у укупним трошковима за инвестиције половину учешћа је остварио Сектор усеви (50%), док Сектор воће и поврће учествује са 36%. Остали сектори у оквиру Мере 1 су остварили значајно ниже учешће: Сектор месо 7% и Сектор млеко 6% (графикон 9).

Графикон 10: Број поднетих захтева према сектору и подсектору
Мера 1 – Први и Други јавни позив

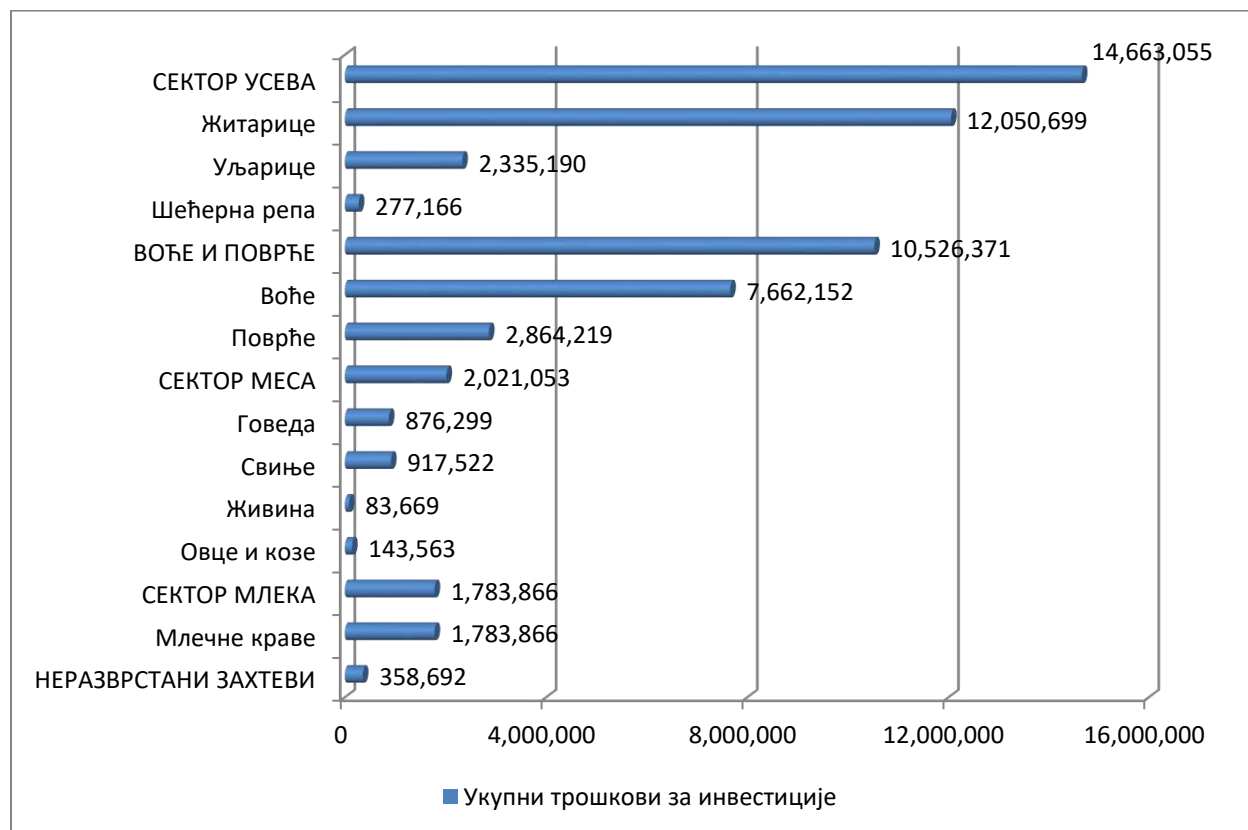
Извор: УАП, 2018

Посматрано са становишта поднетих захтева у оквиру Мере 1 (за Први и Други јавни позив) доминантно учешће Сектора усеви (268) остварено је захваљујући највећем броју примљених захтева у подсектору житарица. Ово је резултат доминантног учешћа сектора усева у броју примљених захтева за куповину нових трактора (Други јавни позив). Истовремено, Сектор усева остварује значајно учешће и у Првом јавном позиву, што додатно доприноси оствареној доминантној позицији овог сектора у укупном броју поднетих захтева у оквиру Мере 1.

Одмах иза Сектора усева, по питању укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1 налази се Сектор воћа и поврћа (135). Ова позиција Сектора воће и поврће остварена је захваљујући највећем броју поднетих захтева у оквиру подсектора воће (највеће учешће у оквиру Првог јавног позива и друга позиција у оквиру Другог јавног позива). Остали сектори у оквиру Мере 1 остварују значајно ниже учешће.

У оквиру ставке "Неразврстани захтеви" обухваћено је 11 захтева који се односе на Сектор усева. Захтеви су некомплетни, без Пословног плана или информације која се односи на врсту производње. Поред тога, у четири (4) захтева није наведена информација која се односи на сектор и укупну вредност инвестиције (графикон 10).

Графикон 11: Укупни трошкови за инвестиције према сектору и подсектору (ЕУР)
Мера 1 – Први и Други јавни позив

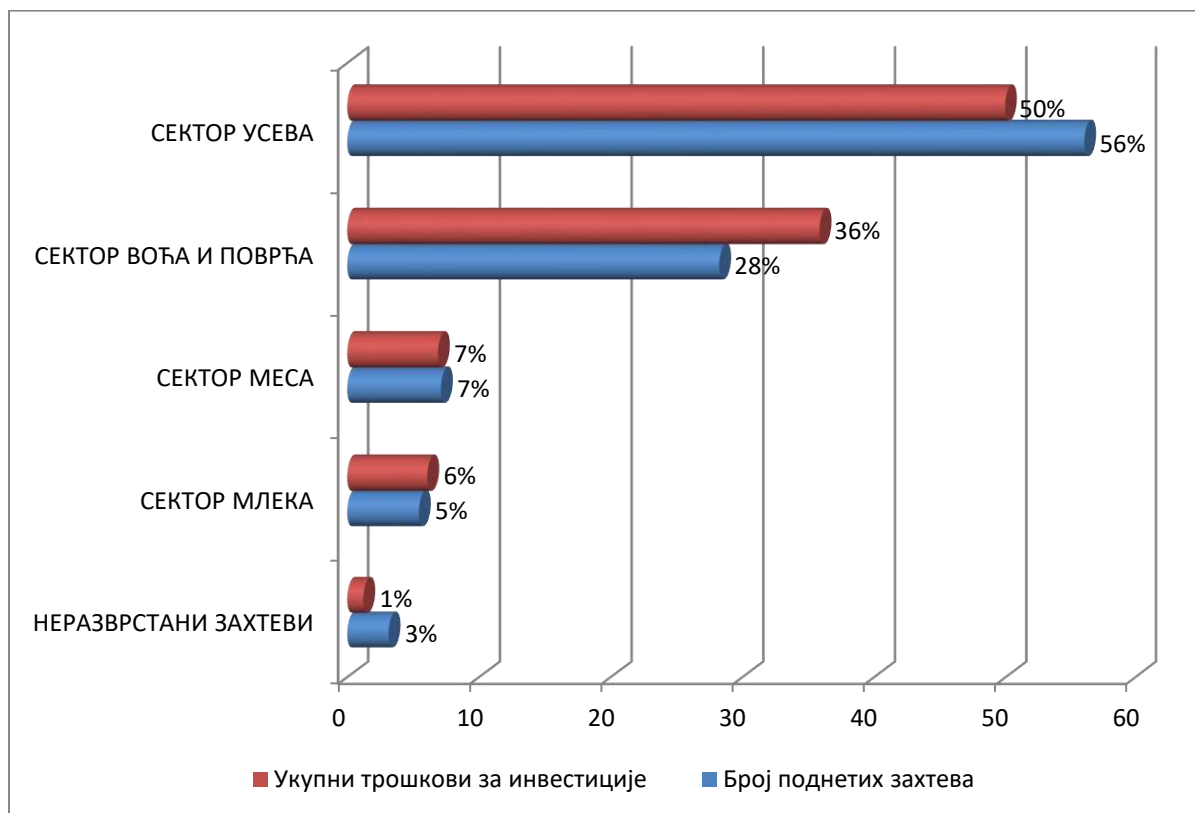

Извор: УАП, 2018

Структура укупних трошкова за Меру 1 слична је структури поднетих захтева у оквиру ове мере, са највећим учешћем два сектора (Сектор усева и Сектор воћа и поврћа), захваљујући највећем учешћу у укупним трошковима за инвестиције два подсектора (житарица и воћа). У укупним трошковима за инвестиције Сектор усева учествује са 14.663.055 ЕУР (12.050.699 ЕУР за подсектор житарица, односно 41%) а Сектор воће и поврће са 10.526.371 ЕУР (7.662.152 ЕУР за подсектор воће, односно 26%). Остали сектори и подсектори у оквиру Мере 1 остварују знатно ниже учешће (графикон 11).

Веће учешће у укупном броју поднетих захтева у односу на учешће у укупним трошковима за инвестиције остварио је Сектор усева, Сектор воћа и поврћа, као и Сектор млека остварили су веће учешће у укупним трошковима у односу на учешће у укупном броју поднетих захтева, док је Сектор меса остварио подједнако учешће за оба показатеља (графикон 12).

Графикон 12: Учешће сектора у укупним трошковима и поднетим захтевима (%)
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

У оквиру Првог јавног позива, потенцијални корисници изразили су највеће интересовање за набавку опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (Сектор воћа и поврћа), са учешћем у укупним трошковима за инвестиције од 49% (5.558.284 ЕУР). Следећа група инвестиција са становишта учешћа у укупним трошковима односи се на системе за наводњавање (1.848.865 ЕУР, односно 16%), осталу механизацију и опрему (1.227.752 ЕУР), као и опрему за руковање стајњаком (1.028.914, односно 9%). Најмање учешће (1%) са укупним трошковима за инвестиције у износу од 71.618 ЕУР остварено је за опрему за складиштење и сушење житарица и уљарица (графикон 13).

Напомена: У случају када подносилац захтева поднесе захтев за више од једне инвестиције, доминантна група инвестиција одређена је на основу финансијски доминантне инвестиције.

Графикон 13: Укупни трошкови према групи инвестиција
Мера 1 – Први јавни позив

Извор: УАП, 2018

Узимајући у обзир и Други јавни позив са укупним трошковима за инвестицију за набавку трактора, доминантна инвестиција је набавка новог трактора, са учешћем од 61% (17.884.266 ЕУР). Следећа значајна група инвестиција са учешћем од 19% је опрема за бербу, сортирање, паковање и складиштење, док остале групе инвестиција остварују значајно ниже учешће у укупним трошковима (графикон 14).

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру Мере 1 за оба позива, физичка лица-индивидуални пољопривредници остварују доминантано учешће (92%, односно 74% респективно), правна лица-привредна друштва остварују учешће од 6,7%, односно 24,7% респективно, док правна лица-пољопривредне задруге и физичка лица-предузетници остварују знатно ниже учешће у поменутих показатељима (0,6%, односно 0,7% - пољопривредне задруге, и 0,4%, односно 0,3% предузетници). Посматрано по позивима, физичка лица-индивидуални пољопривредници остварују значајније учешће у Другом позиву (96% како за захтеве тако и за трошкове) у односу на Први позив (73% - захтеви, односно 39% трошкови).

Графикон 14: Укупни трошкови према групи инвестиција
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

Посматрајући структуру поднетих захтева и трошкова у Првом јавном позиву, учешће жена носилаца комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава, потенцијалних корисника ИПАРД подршке, у укупном броју поднетих захтева од стране физичких лица-индивидуалних пољопривредника износи 15%, а у трошковима 15%, док се у Другом јавном позиву наведено учешће повећава на 22% у укупном броју поднетих захтева и на 24% у укупним трошковима.

У оквиру Првог позива за Меру 1 млади потенцијални корисници ИПАРД подршке (до 40 година старости) поднели су 17 захтева (28%) уз захтевани износ трошкова од 1.339.444,64 ЕУР (29%). Од 20 одобрених захтева, 4 се односе на младе потенцијалне кориснике (371.880,78 ЕУР), 4 захтева су одбијена и један је обустављен због одустанка.

У оквиру Другог позива за Меру 1 млади потенцијални корисници ИПАРД подршке поднели су 174 захтева (46%) уз захтевани износ трошкова од 9.592.914,28 ЕУР (53%). Од 20 одбијених захтева, 8 је поднето од стране младих потенцијалних корисника (361.123,55 ЕУР), док су 2 захтева обустављена због одустанка (захтевани износ од 136.706,76 ЕУР).

Графикон 15: Структура поднетих захтева према сектору
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Графикон 16: Структура укупних трошкова за инвестиције
према сектору - Мера 3

Извор: УАП, 2018

У оквиру Мере 3, у укупном броју поднетих захтева (26) Сектор воћа и поврћа остварује надполовично учешће од 73%, затим Сектор млека и прераде млека (15%), Сектор прераде меса/ кланице са учешћем од 8%, док се 4% поднетих захтева третира као неразврстани захтеви (графикон 15).

Сектор воћа и поврћа у укупним трошковима за инвестиције у оквиру Мере 3 достигао је учешће од чак 88%, што је веће учешће у односу на остварено учешће у укупном броју поднетих захтева. Сектор млеко и прерада млека и Сектор прерада меса/ кланице остварили су подједнако учешће од по 6% у укупним трошковима за инвестиције (графикон 16).

Графикон 17: Број поднетих захтева према сектору и подсектору
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Са становишта укупног броја поднетих захтева по сектору у оквиру Мере 3, Сектор воћа и поврћа остварује апсолутну доминацију са 19 поднетих захтева и оствареним учешћем од 73%. Следи Сектор млеко и прерада млека (4 захтева, са учешћем од 15%), и на крају Сектор прераде меса/ кланице са 2 поднета захтева (графикон 17).

Напомена: „Неразврстани захтеви“ обухвата један захтев у оквиру производа рибарства.

Графикон 18: Укупни трошкови за инвестиције према сектору и подсектору (ЕУР)
Мера 3

Извор: УАП, 2018

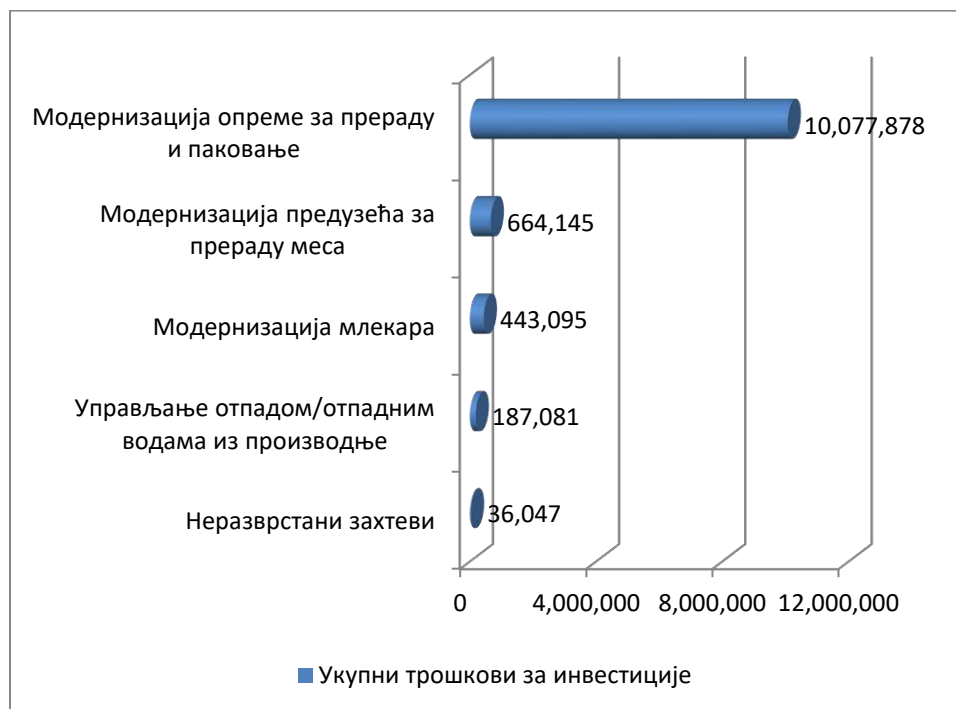
У оквиру Мере 3 Сектор воћа и поврћа такође доминира и са становишта укупних трошкова за инвестиције по сектору и подсектору (10.077.878 ЕУР, односно 88%), док остали сектори у оквиру Мере 3 са становишта укупних трошкова за инвестиције остварују знатно ниже учешће (графикон 18).

Графикон 19: Учешће сектора у укупним трошковима и поднетим захтевима (%)
Мера 3

Извор: УАП, 2018

У оквиру Мере 3 само Сектор воћа и поврћа остварује веће учешће у укупним трошковима у односу на учешће у укупном броју поднетих захтева, док остали сектори у оквиру ове мере остварују веће учешће у укупном броју поднетих захтева у поређењу са учешћем у укупним трошковима за инвестиције (графикон 19).

Графикон 20: Укупни трошкови према групи инвестиција
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Што се тиче захтеваних трошкова у оквиру Мере 3, потенцијални корисници су изразили највеће интересовање за групу инвестиција која се односи на модернизацију опреме за прераду и паковање, са укупним трошковима за инвестиције у износу од 10.077.878 ЕУР, односно 88%. За остале групе инвестиција у оквиру Мере 3 потенцијални корисници су изразили значајно мање интересовање (графикон 20).

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру Мере 3, правна лица-привредна друштва остварују апсолутно доминантно учешће (88%, односно 97% респективно). Остали типови потенцијалних корисника ИПАРД подршке у наведеним показатељима бележе скоро занемарљиво учешће у оквиру Трећег јавног позива (Мера 3): земљорадничка задруга (1 поднет захтев, са захтеваним износом за инвестицију од 226.428,96 ЕУР), правно лице-предузетник (1 захтев уз захтевани трошак од 66.336,88 ЕУР), и физичко лице-предузетник (1 захтев са наведеним захтеваним износом трошкова од 20.465,30 ЕУР).

РЕГИОНИ И ОКРУЗИ

Мера 1

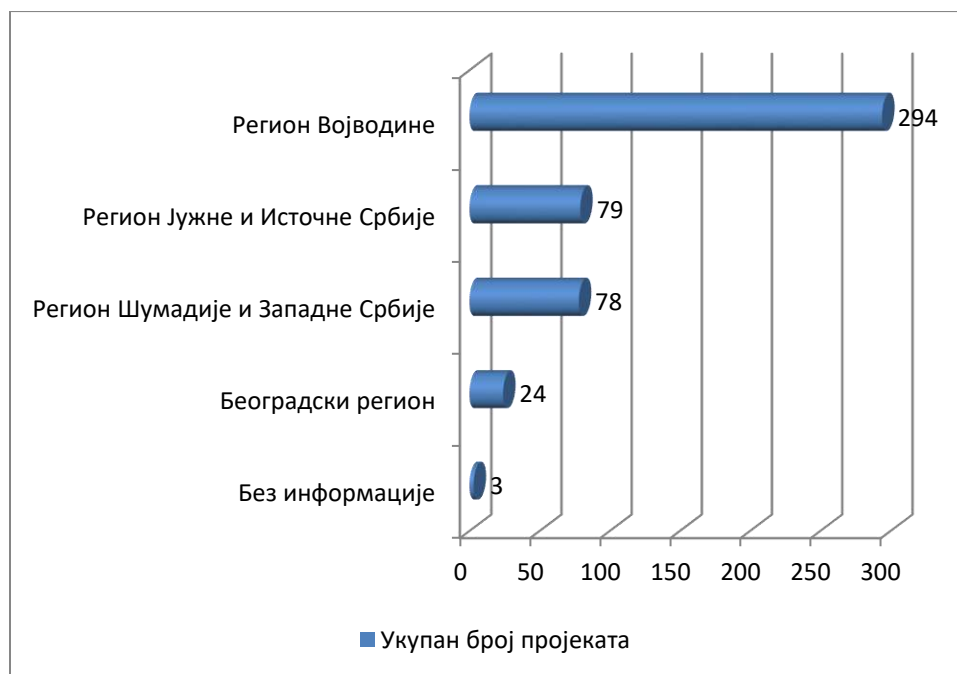
Посматрано по регионима, у оквиру Мере 1 Регион Војводине остварује највеће учешће у броју поднетих пројеката и износу трошкова. Учешће Војводине у укупном броју пројеката у оквиру Мере 1 је 62% (294), док у укупним трошковима овај регион учествује са 72% (графикон 21 - 22).

У односу на претходно извештавање, удео Региона Војводине у укупним трошковима остаје непромењен, док је учешће у укупном броју пројеката повећано за 1 процентни поен. Слични трендови карактеришу и националне мере руралног развоја које се односе на примарну пољопривредну производњу у претходном периоду.

Значајно ниже учешће у укупном броју пројеката забележено је у Региону Јужна и Источна Србија и Региону Шумадија и Западна Србија (17%, односно 16% респективно), док Београдски регион остварује учешће од 5% (графикон 21).

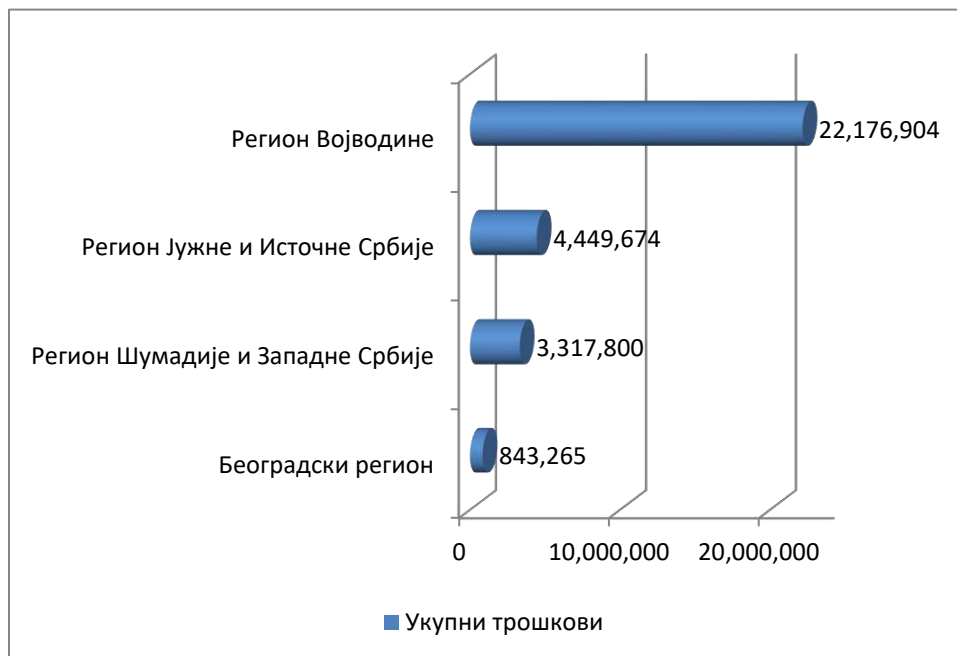
У односу на претходно извештавање, Регион Јужна и Источна Србија остварује повећање учешћа у укупном броју поднетих пројеката за 3 процентна поена, Регион Шумадија и Западна Србија смањио је учешће у поменутом показатељу за 3 процентна поена, док учешће Београдског региона у укупном броју пројеката остаје непромењено.

Графикон 21: Укупан број пројеката по региону
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

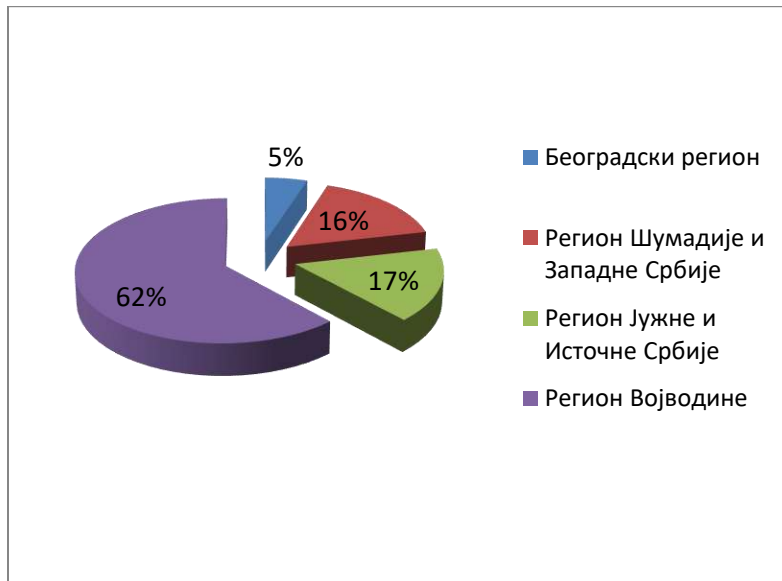
Графикон 22: Укупни трошкови по региону (ЕУР)
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

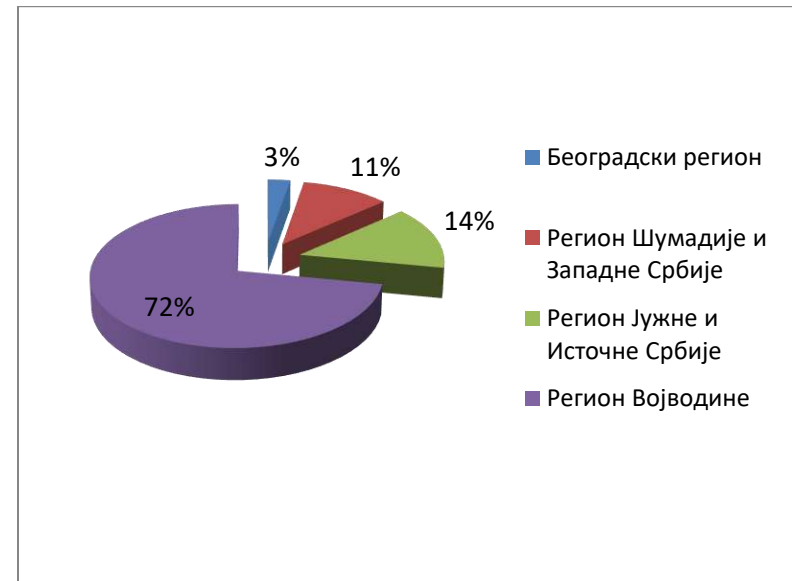
Укупни трошкови у оквиру Мере 1 за Регион Војводина (22.176.904 ЕУР) петоструко су већи у односу на другопозиционирани Регион Јужна и Источна Србија (4.449.674 ЕУР). Регион Шумадија и Западна Србија са учешћем од 3.317.800 ЕУР у укупним трошковима остварује учешће у поменутом показатељу од 11%, док Београдски регион са 843.265 ЕУР укупних трошкова остварује знатно мање учешће од 3% (графикон 22).

Графикон 23: Структура поднетих пројеката према региону
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

Графикон 24: Структура укупних трошкова за инвестиције према региону
Мера 1 – Први и Други јавни позив

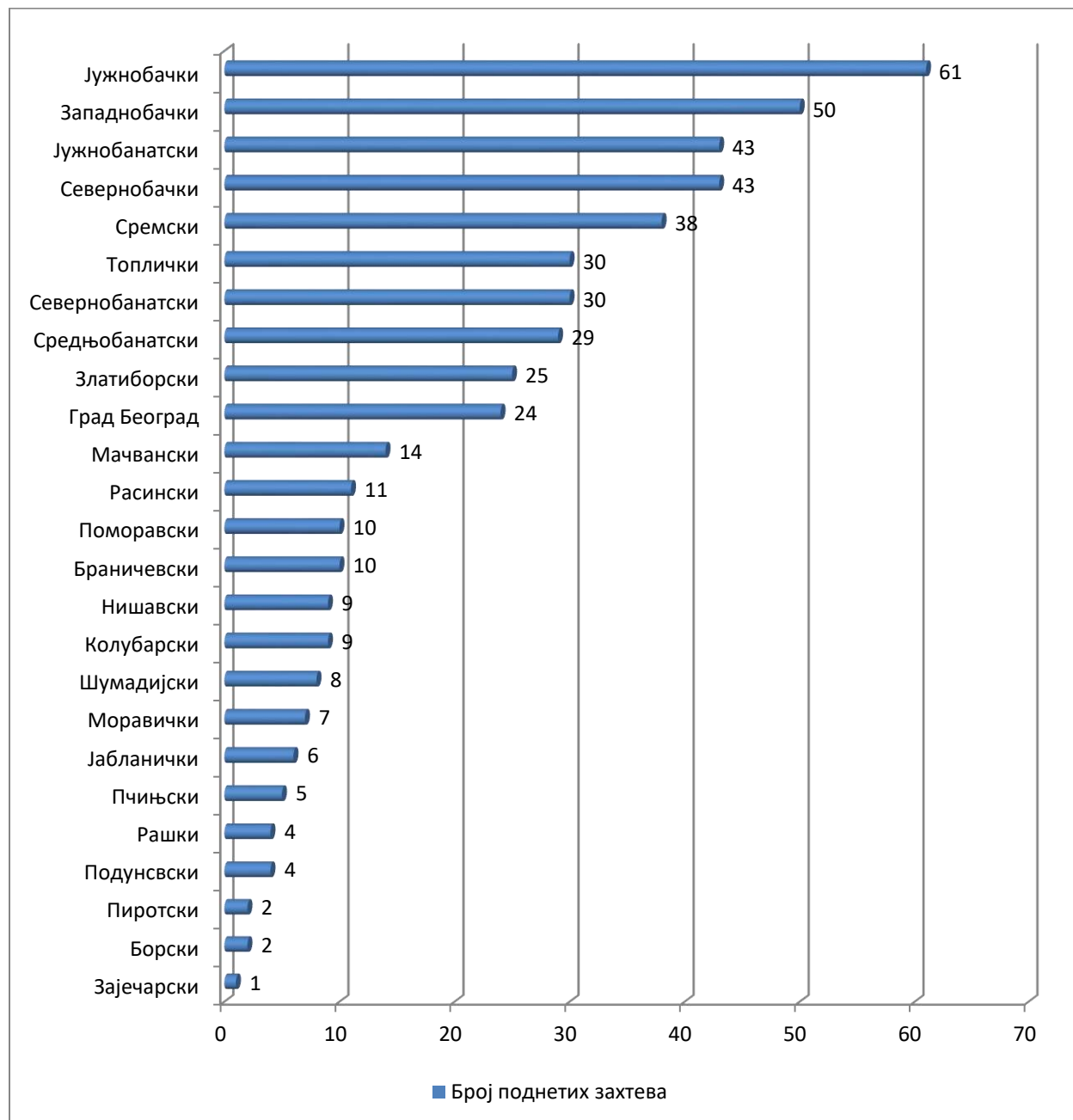

Извор: УАП, 2018

Структура поднетих пројеката по региону слична је структури укупних трошкова за инвестиције по региону. Наиме, са становишта оба показатеља Регион Војводине остварује надполовично учешће у регионалној структури, посебно у погледу укупних трошкова за инвестиције (72%). Са друге стране, региони Шумадија и Западна Србија и Јужна и Источна Србија, и посебно Београдски регион остварују знатно ниже учешће у поменутиим показатељима у оквиру Мере 1 – Први и Други јавни позив (графикони 23-24).

Регион Војводине остварује прву позицију у оквиру Мере 1 као резултат највећег броја поднетих пројеката и највећег износа укупних трошкова у оба позива (Први и Други јавни позив). У оквиру Мере 1 (за Први и Други јавни позив) највећи износ захтеваних трошкова односио се на набавку трактора и опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (17.884.266 ЕУР и 5.558.284 ЕУР респективно).

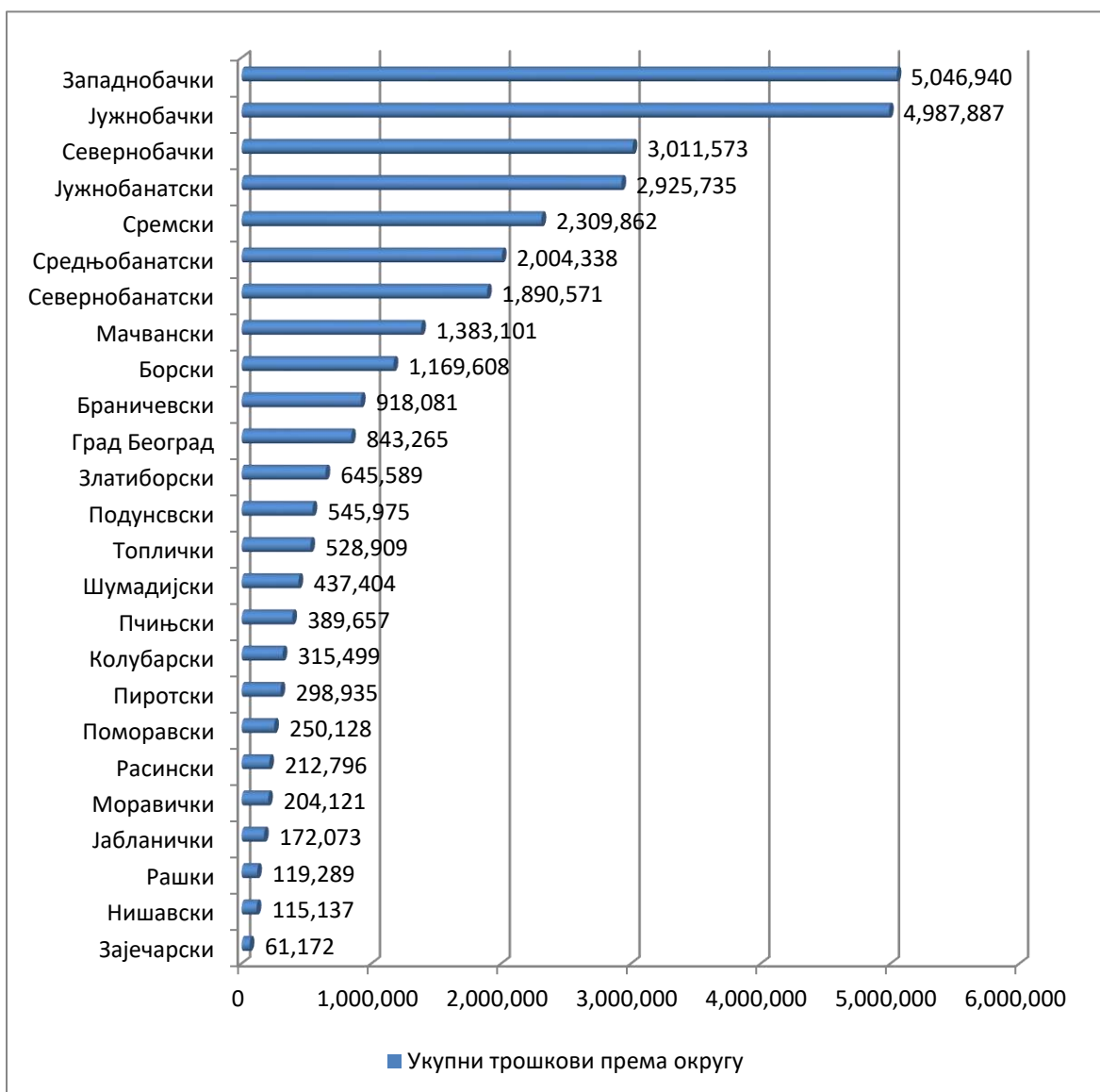
Графикон 25: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

Посматрано са становишта учешћа округа у броју поднетих захтева, првих пет округа односе се на Регион Војводине, са следећим учешћем у укупном броју поднетих захтева: Јужнобачки 13%, Западнобачки 11%, Јужнобанатски и Севернобачки 9%, и Сремски 8%.

Графикон 26: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 1 – Први и Други јавни позив

Извор: УАП, 2018

У погледу укупних трошкова два управна округа Региона Војводине остварују доминантно учешће: Западнобачки (16%) и Јужнобачки (16%). Посматрано са становишта учешћа округа у укупниом трошковима, првих седам округа припадају Региону Војводине, са следећим учешћем у укупним трошковима: Западнобачки и Јужнобачки 16%, Севернобачки и Јужнобанатски 10%, Сремски 8%, Средњобанатски 7% и Севернобанатски 6%. Окрузи са захтеваним трошковима до 200.000 ЕУР су следећи: Зајечарски (0,2%), Нишавски (0,4%), Јабланички (1%) – Регион Јужне и Источне Србије и Рашки (0,4%) – Регион Шумадије и Западне Србије.

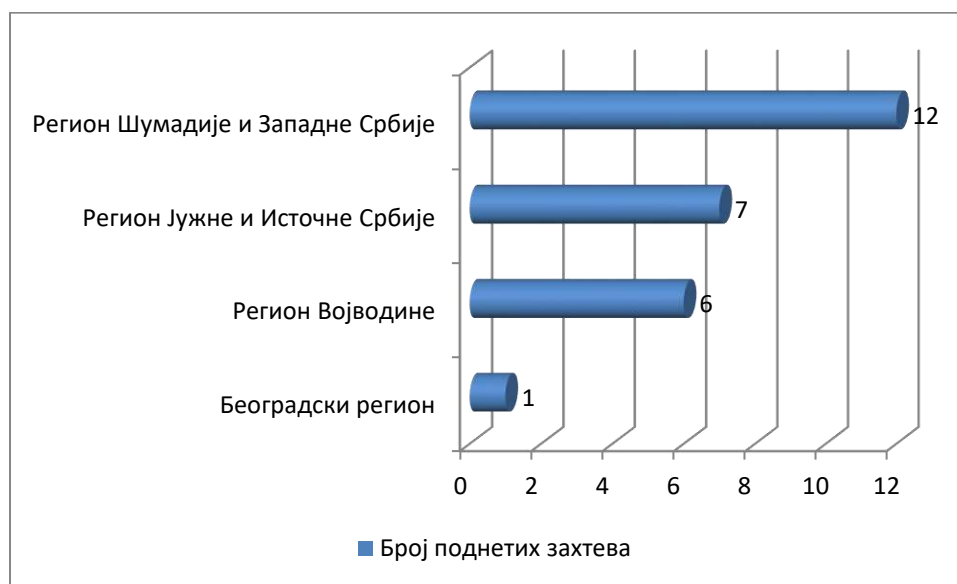
Окрузи са 10 и више поднетих пројеката учествују у укупном броју поднетих пројеката у оквиру Мере 1 (478) са 88%, док окрузи са трошковима за инвестиције изнад 1 милион ЕУР учествују у укупним трошковима за Мери 1 са 80%.

Посматрано по позивима у оквиру Мере 1, водећи окрузи у оквиру Првог јавног позива су: Западнобачки и Јужнобачки (преко 10 захтева, изнад 2 милиона ЕУР, и са учешћем у укупним трошковима изнад 20%), док у оквиру Другог јавног позива доминантно учешће остварују Јужнобанатски и Јужнобачки округ (преко 40 захтева, изнад 2,5 милиона ЕУР, и са учешћем у укупним трошковима око 14%).

Мера 3

Посматрано по регионима у оквиру Мере 3, Регион Шумадије и Западне Србије остварује највеће учешће како у укупном броју поднетих пројеката тако и у укупном износу захтеваних трошкова (12 пројеката, односно 5.190.021 ЕУР). Када је реч о укупном броју поднетих пројеката другу позицију заузима Регион Јужне и Источне Србије, трећа позиција припада Региону Војводине, док је у оквиру Београдског региона поднет најмањи број пројеката (графикони 27-28).

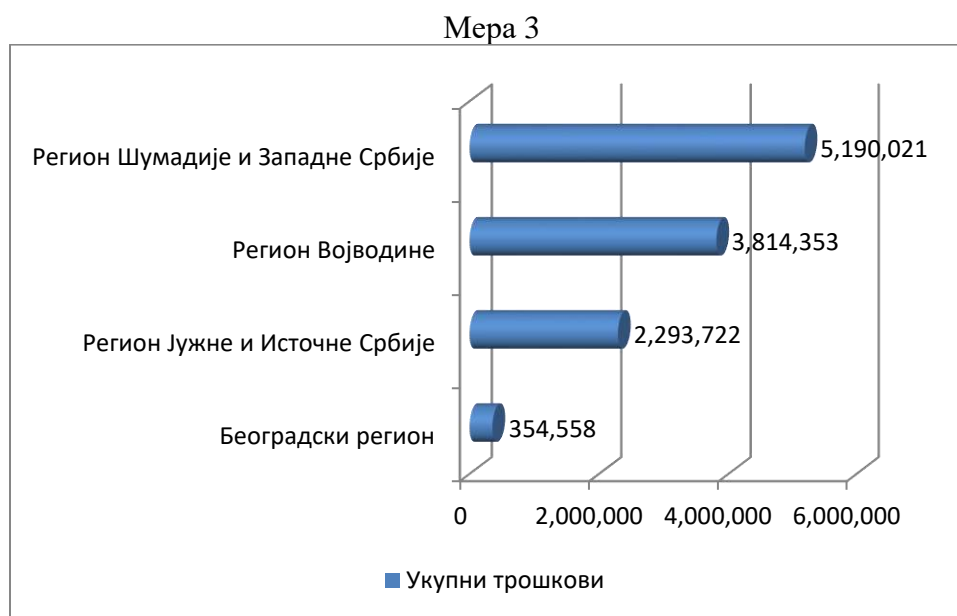
Графикон 27: Укупан број поднетих захтева према региону
Мера 3

Извор: УАП, 2018

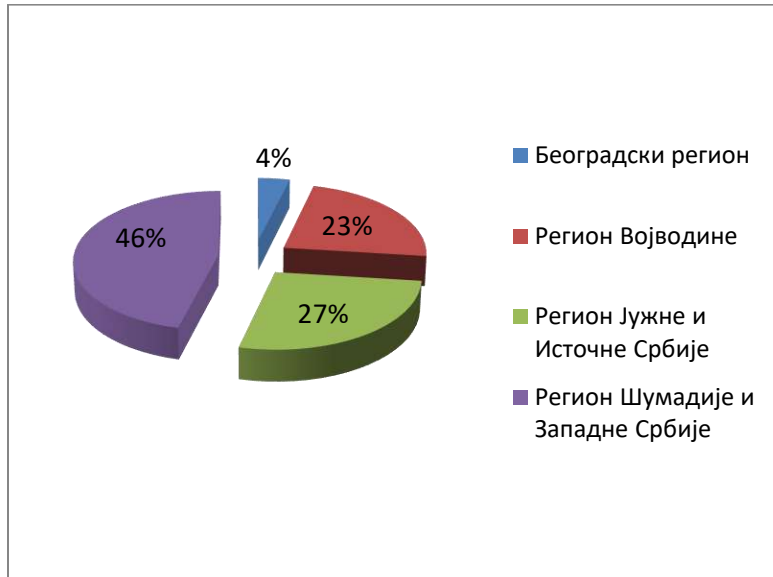
Са друге стране, када је реч о учешћу у укупним трошковима, Регион Војводине заузима другу позицију, на трећој позицији се налази Регион Јужне и Источне Србије, док је најмање учешће у укупним трошковима остварено од стране Београдског региона (графикон 28).

Графикон 28: Укупни трошкови према региону (EUR)

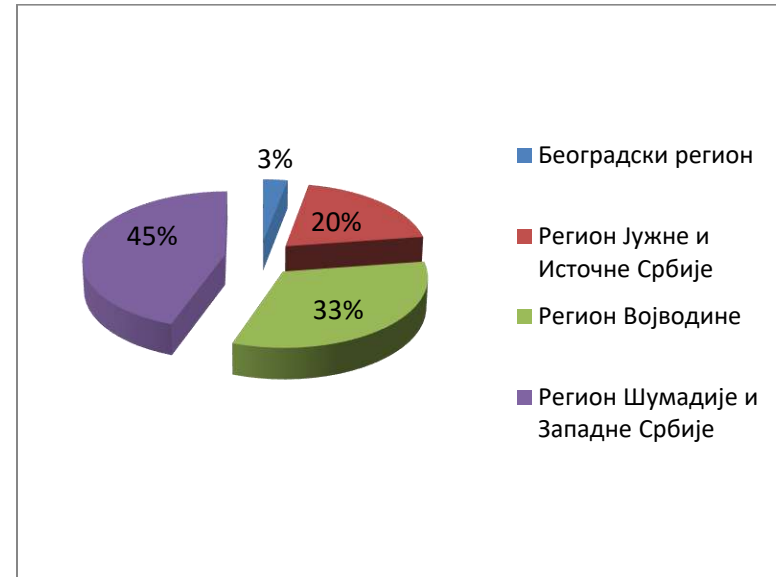

Извор: УАП, 2018

Испитивањем укупних трошкова по региону у оквиру Мере 3 уочава се да највеће трошкове остварује Регион Шумадије и Западне Србије (5.190.021 ЕУР, односно 45%). Након тога следе Регион Војводина (3.814.353 ЕУР, односно 33%) и Регион Јужна и Источна Србија (2.293.722 ЕУР, односно 20%), док се најмањи износ захтеваних укупних трошкова у оквиру Мере 3 односи на Београдски регион (графикон 28).

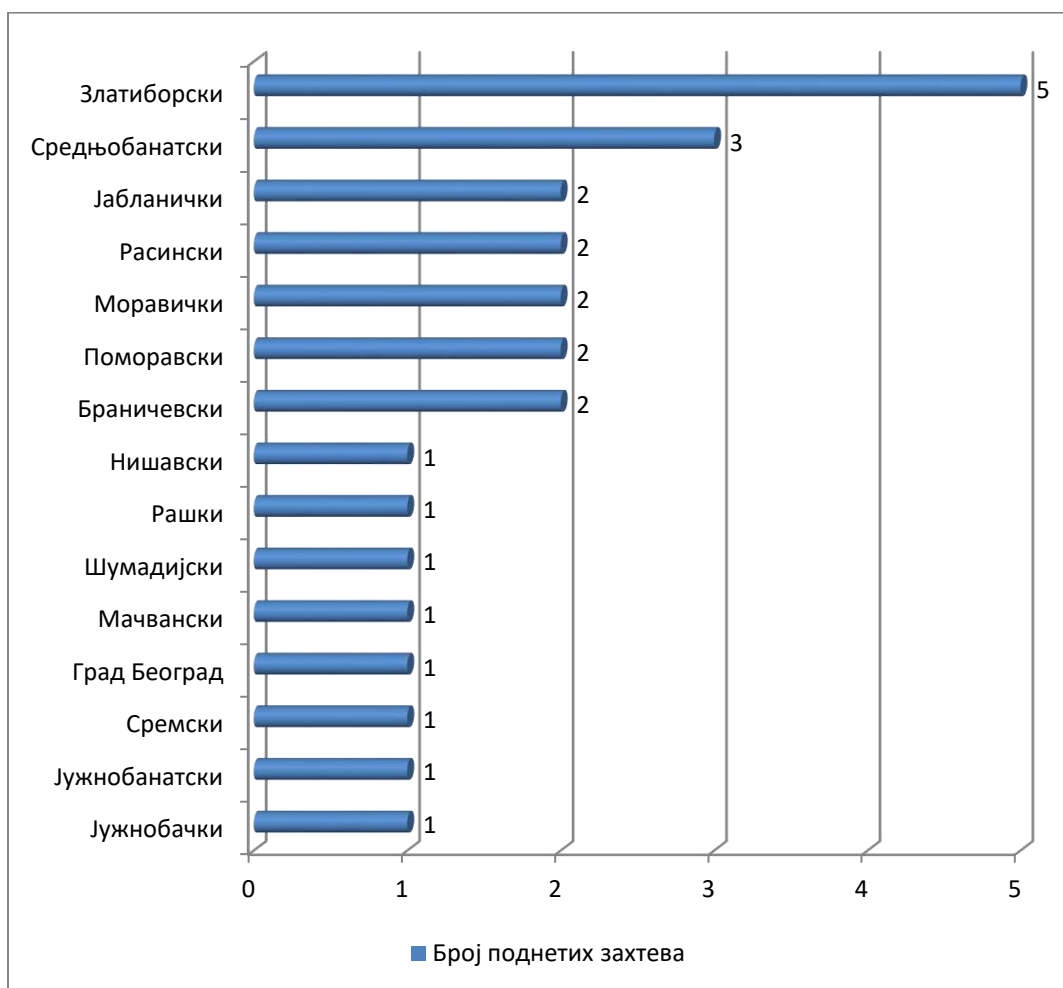
Графикон 29: Структура поднетих захтева према региону
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Графикон 30: Структура укупних трошкова за инвестиције
по региону - Мера 3

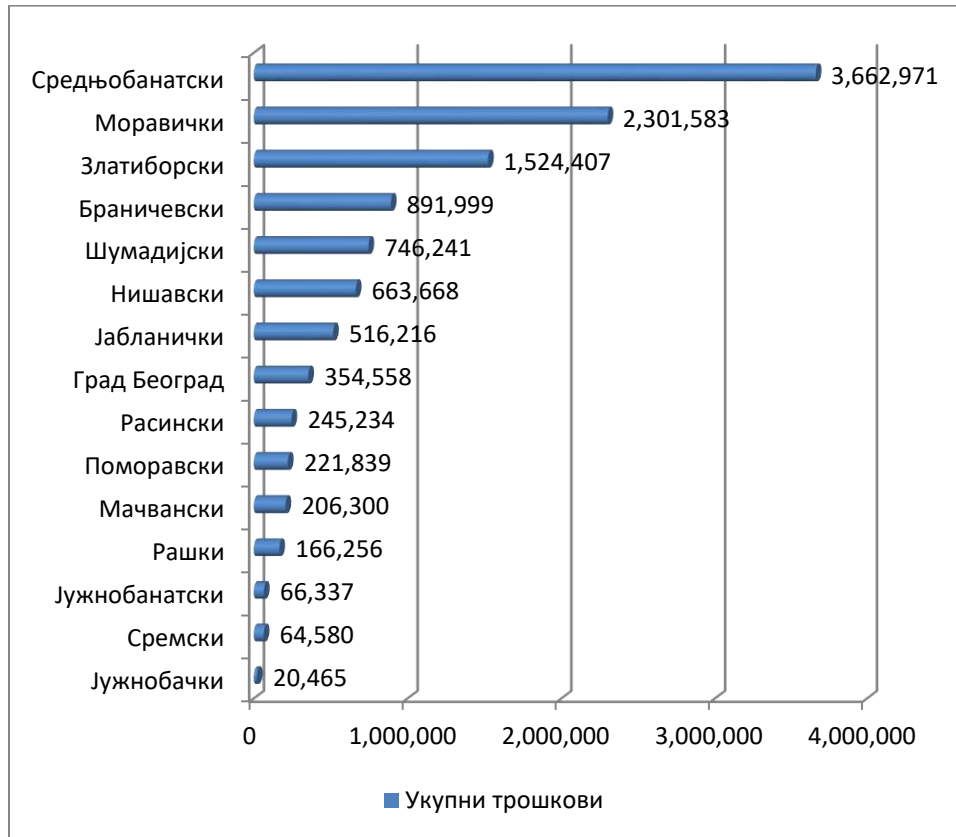
Извор: УАП, 2018

Када је реч о учешћу региона са становишта броја поднетих пројеката и укупних трошкова, редослед региона је другачији. Иако по питању оба показатеља Регион Шумадије и Западне Србије достиже водећу позицију са сличним учешћем од око 46%, са становишта броја поднетих пројеката другу позицију отварају Регион Јужне и Источне Србије (27%), док по питању учешћа у укупним трошковима за Мериу 3 исту позицију заузима Регион Војводине (33%). Са становишта оба поменута показатеља Београдски регион остварује најмање учешће: 4%, односно 3% респективно (графикон 29-30). У оквиру Мере 3 највећи износ захтеваних трошкова односно се на набавку опреме за модернизацију прераде и паковања (10.077.878 ЕУР).

Графикон 31: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Када је реч о броју поднетих пројеката за Меру 3, водећи региони су Златиборски (5) и Средњобанатски (3), са учешћем у укупном броју поднетих пројеката са 19%, односно 12% респективно, док су у оквиру осталих округа поднета два или један пројекат (графикон 31).

Графикон 32: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 3

Извор: УАП, 2018

Иако је Златиборски округ водећи по питању броја поднетих пројеката у оквиру Мере 3, највећи износ захтеваних трошкова остварен је од стране Средњобанатског и Моравичког округа (3.662.971 ЕУР, односно 2.301.583 ЕУР респективно), са учешћем у укупним трошковима од 31%, односно 20% (графикон 32). Наведено указује на значајно већи просечан износ захтеваних укупних трошкова по пројекту за Средњобанатски и Моравички округ (изнад 1 милион ЕУР) у односу на Златиборски и остале округе (највише до 746.241 ЕУР за све остале округе).

Пословни планови припремљени од стране ПССС

Од укупног броја поднетих захтева (478), ПССС које покривају територију Централне Србије припремиле су 29 пословних планова за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Мету 1 (табела 2), док су ПССС које покривају територију АП Војводина за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Мету 1 припремиле 6 пословних планова.

Табела 2: Пословни планови припремљени од стране ПССС према округу

Округ	Број припремљених пословних планова
Расински	11
Београдски	7
Јабланички	4
Мачвански	3
Браничевски	1
Борски	1
Шумадијски	1
Колубарски	1
Укупно	29

Промотивне активности и видљивост

Током извештајног периода, промоција ИПАРД II програма спроведена је кроз активности саветодавних служби које су преносиле информације о ИПАРД II програму потенцијалним корисницима путем трибина, радионица, медија и билтена.

Девет регионалних информативних радионица на тему ИПАРД мера М1 и М3 биће одржано почевши од 26. октобра. Циљне групе су потенцијални корисници ИПАРД мера, пољопривредници, земљорадничке задруге, удружења пољопривредника, агенције за регионални развој, пољопривредне саветодавне стручне службе, консултанци. Догађаји ће бити организовани у сарадњи са пројектом ИПА 2013 : „ Подршка ИПАРД оперативној структури (Управљачко тело, ИПАРД Агенција и саветодавство)“ као и са заинтересованим странама и партнерима који помажу промоцији.

Водичи за подносиоце захтева / кориснике за ИПАРД мере М1 и М3 су припремљени и објављени на веб-страницама МПШВ и УАП-а (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> and <http://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>). Наведене веб-странице садрже све релевантне информације за подносиоце захтева и потенцијалне кориснике.

Узимајући у обзир ИПАРД мејл адресу за питања ipard.info@minpolj.gov.rs у периоду од 1.01.2018. до 15.10.2018. године 638 одговора је припремљено и достављено свим заинтересованим странама.

Од 14.12.2017. до 18.10.2018. године, забележено је 446 телефонских позива који се тичу ИПАРД-а.

Активности ПССС у Централној Србији и АП Војводини представљене су у табели испод:

ПССС Централна Србија

Средство информисања	2016		2017		до окт. 2018	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	299	7439	311	7300	327	6618
Медији (локална телевизија, радио, новине)	163	/	366	/	126	/
Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби	41	/	63	/	126	/

ПССС АП Војводина

Средство информисања	2017		до 31.05.2018	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	108	2020	220	4306
Медији (локална телевизија, радио, новине)	34	/	82	/

Билтен /Портал
пољопривредних
саветодавних стручних
служби

2

/

8

/

ПОКАЗАТЕЉИ АКТИВНОСТИ ВИДЉИВОСТИ И КОМУНИКАЦИЈЕ

Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност од 10. априла до 18. октобра 2018.	Циљ	Стопа извршења (%)
Исход	Број потенцијалних корисника који присуствују информативним догађајима	1.500	4.000	37,5
	Број реализованих промотивних догађаја	31	30	103,3
	Број националних догађаја	1	5	20,0
	Број подељеног промотивног материјала	4000 брошура 3500 летака	6.000	66,7
	Број националних и регионалних медија, до којих долазе информативни материјали (конференције за штампу, саопштења за јавност)	96 кроз новинске агенције (штампано, електронски и путем Интернета)	20	Остварено
	Број заинтересованих страна у сектору који делују као мултипликатори (пружају везе са ИПАРД II веб-сајтом, дистрибуирају промотивне материјале)	6 (42 са ПССС)	10	60,0
	Број ТВ и радио презентација	67	1 по позиву	Остварено
	Број организованих конференција за штампу	3	најмање 5 националних и најмање 4 регионална	33,3
	Број достављених саопштења за јавност	21	најмање 20	Остварено
	Број људи који приступају ИПАРД II веб локацији	27,052 (18.мај/18.октобар) око 4500 по месецу	2.000	Остварено
Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност од 10. априла до 18.октобра 2018. године	Циљ	Стопа извршења (%)

Резултат	Степен задовољства информативним догађајима	89,5%	најмање 80% задовољних садржајем и организацијом	111,9
	Број публикација / чланака, ТВ и радио репортажа за ИПАРД II Програм	654	60	Остварено
	Број захтеа за грантове по мери М1и мери М3	М1 - 478 М3 – 26	Најмање 80 за меру 1 и најмање 45 за меру 3	Остварено за меру М1 М3- 57,8

Активности на изградњи капацитета

Од Треће седнице ИПАРД Одбора за праћење, спроведене су следеће обуке са циљем побољшања капацитета запослених у ИПАРД ОП, као и у ИПАРД Агенцији:

1. Евалуација ИПАРД II програма, успостављање Плана евалуације, ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.
2. Процена утицаја мера руралног развоја на економски развој пољопривредних газдинстава на основу *FADN* базе података, *TAIEX*, МПШВ.
3. Извештавање о спровођењу ИПАРД II програма, ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.
4. Примери за поверавање послова и спровођење буџета и хоризонталне процедуре *PIM* и *PIM H*- ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.
5. Комуникација – Тимски рад – Менаџмент, Национална академија за јавну управу.
6. Основна правила и принципи *PRAG*-а , ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.
7. Подручја са природним и другим посебним ограничењима: оквир ЕУ (*PLAC II*).
8. Обука на радном месту за општи ток спровођења мера техничке помоћи за ИПАРД II, ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.
9. Стратешко планирање, Национална академија за јавну управу.
10. *TAIEX* Радионица за сектор руралног туризма кроз концепт ИПАРД-а која се одржава у пуно земаља, Чанакале/Турска.
11. *PRAG* уговор о пружању услуга, ИПА-ТАИБ 2013 програм Европске уније.

Очекује се да ће до краја 2018. године ИПА пројекат Техничке помоћи „ИПАРД оперативна структура” укључити обуку за саветодавне службе како би запослени унапредили своја знања и вештине, а самим тим и квалитет поднетих пројеката за ИПАРД средства. Кроз овај пројекат биће реализоване промотивне активности на територији РС, посебно у подручјима где на прва три јавна позива није било поднетих захтева, или их је било само неколицина.

Припремила:

Верица Лазић
Самостални саветник за процену ефеката
мера руралног развоја

Одобрио:

Бранислав Вељковић
Самостални саветник за координацију и
правну подршку фондова за рурални развој

Одобрила:

Јасмина Миљковић
Начелник Одељења за рурални развој/
Шеф управљачког тела